

2014 AKADEMİK BİLİŞİM MERSİN ÜNİVERSİTESİ

Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağ Bilgi Güvenlik Farkındalıkları

M. Emre SEZGİN, Ozan ŞENKAL

Çukurova Üniversitesi | Eğitim Fakültesi | BÖTE

Sosyal Ağlar-I

Yaşamakta olduğumuz yüzyılda ortaya çıkan en önemli teknolojik gelişmelerden biri de sosyal ağlardır. Sosyal ağlar sayesinde bireyler, ortak ilgi alanlarına sahip diğer bireyler ve gruplarla iletişim kurabilmekte, kaynak ve deneyimlerini paylaşabilmektedirler. Sosyal ağlar; “bireyleri internet üzerinde toplum yaşamı içinde kendilerini tanımlayarak, aynı kültürel seviyede rahatlıkla anlaşabilecekleri insanlara internet iletişim yöntemleri ile iletişime geçmek için ve aynı zamanda normal sosyal yaşamda yapılan çeşitli jestleri simgeleyen sembolik hareketleri göstererek insanların yarattığı sanal ortamlarda sosyal iletişim kurmaya yarayan” araçlar olarak tanımlanmaktadır (Yavanoğlu, Sağıroğlu, 2010)

Sosyal Ağlar-II

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yapılan “Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırmasına göre, girişimlerde bilgisayar kullanım ve internet erişimine sahiplik oranları 2013 yılında sırasıyla %92,0 ve %90,8’dir (Türkiye İstatistik Kurumu, 2013). Diğer taraftan üniversite öğrencileri ile yürütülen araştırmalarda, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun bilgisayar ve internete rahatlıkla erişim imkânlarının olduğu belirtilmektedir (Deniz, 2001, 2007; Tutgun ve Deniz, 2010). Bu noktadan hareketle, sosyal etkileşim, iletişim ve bilgi edinme için öncü ve tercih edilen bir ortam haline gelen internetin, gençlerin hayatında giderek artan bir şekilde yer bulmakta olduğu söylenebilir (Gemmill ve Peterson, 2006; Wang, Moon ve diğ., 2010; Tutgun, Deniz ve Moon, 2011).

Sosyal Ağlar-III

Bilişim teknolojilerindeki gelişmeler, bilişim teknolojilerinin kullanımı ile hizmetlerin daha hızlı sunulması, yaygınlaştırılması, doğru ve yeterli bilgiye hızla ulaşma, şeffaflaşma, iş ve zaman verimliliği gibi pek çok kazanımı bizlere sunarken sosyal ağlara **güven** sorununu da beraberinde getirmiştir.

Son zamanlarda yaşanan olumsuzluklar, bu ortamları kullanmanın sosyalleşmeyi kolaylaştırdığı kadar, yeni tehdit ve tehlikeleri de beraberinde getirdiğini göstermektedir.

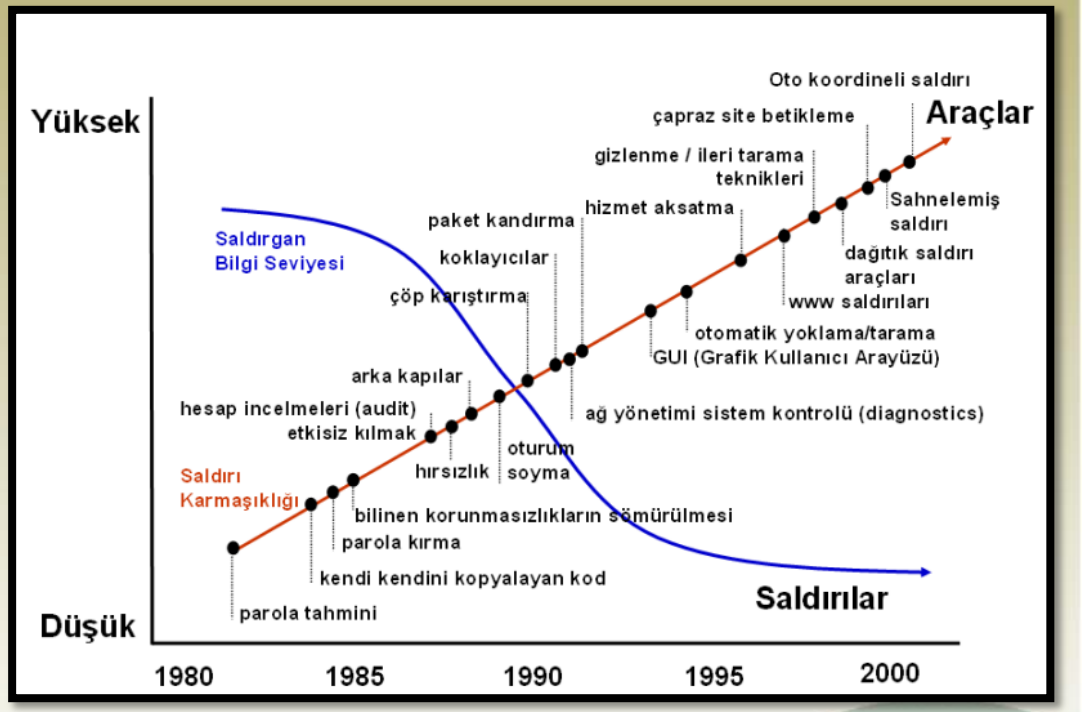
Bilgi Güvenliği-I

Bilgi güvenliği, elektronik ortamlarda verilerin veya bilgilerin saklanması ve taşınması esnasında bilgilerin bütünlüğü bozulmadan, izinsiz erişimlerden korunması için, güvenli bir bilgi işleme platformu oluşturma çabalarının tümüdür. Bunun sağlanması için, uygun güvenlik politikasının belirlenmeli ve uygulanmalıdır. Bu politikalar, faaliyetlerin sorgulanması, erişimlerin izlenmesi, değişikliklerin kayıtlarının tutulup değerlendirilmesi, silme işlemlerinin sınırlandırılması gibi bazı kullanım şekillerine indirgenebilmektedir. Bilgi güvenliği daha genel anlamda, güvenlik konularını detaylı olarak ele alan "güvenlik mühendisliği"nin bir alt alanı olarak görülmektedir (Canbek, Sağıroğlu, 2006)

Bilgi Güvenliği-II

Şekil-1 incelendiğinde, siber saldırılar zamanla ve gelişen teknoloji ile oldukça farklılıklar göstermektedir.

Siber saldırılarda kullanılan araçlar, teknik açıdan gittikçe karmaşıklaşırken, bu saldırıyı yürütecek saldırganın ihtiyaç duyduğu bilginin seviyesi de gittikçe azalmaktadır.

Şekil-1
Saldırı Karmaşıklığı ile Saldırgan Teknik Bilgisi, (Allen, 2001)

Bu durum saldırı ve saldırgan sayısını, saldırılar sonucunda oluşacak zararları artırırken, saldırıyı önlemek için yapılması gerekenleri de zorlaştırmaktadır.

Bilgi Güvenliği-III

Bu bağlamda sosyal ağlardaki güvenlik açıklıklarının temel nedenleri; bu ağların kuruluş amaçları nedeniyle, gizlilik ilkelerine uyulmaması, ortamın yönetiminin ve kontrolünün nasıl yapıldığını kullanıcıların tam olarak bilmemesi veya kavramaması ve en önemlisi kullanıcıların kişisel bilgilerini paylaşarak kendilerini bu ortamda hedef haline getirmeleridir (Yavanoğlu, Sağıroğlu ve Çolak, 2012) Sosyal ağ sitelerinde kullanıcılar evlilik durumlarını, eğitimlerini, adreslerini, kişisel bilgilerini, kişisel resimler gibi bilgilerini paylaşmakta, hatta nerede çalıştıklarını, önceki tüm eğitimlerini, ilgi alanlarını da paylaşmaktadırlar. Ancak bir sosyal ağ sayfası oluştururken ve bu bilgiler verilirken bu sayfalara kimlerin bakabileceğinin düşünülmesi gerekmektedir.

AMAÇ

Bu çalışmanın amacı; üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerine ilişkin bilgi güvenliği farkındalıklarının ne düzeyde olduğunu, bu konuda ne bildiklerini ve ne yaptıklarını ortaya çıkarmaktır.

YÖNTEM

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin sosyal ağlara ilişkin bilgi güvenlik farkındalıkları üzerine betimsel bir çalışmadır.

Araştırmada uygunluk örneklemi kullanılarak (Cohen ve Manion, 2007) 2012-2013 Yaz yarıyılında öğrenim gören Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesinin çeşitli bölümlerinde okuyan gönüllü 300 öğrenci seçilmiştir.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilmiş ve kapalı uçlu sorulardan oluşan Sosyal Paylaşım Sitelerine İlişkin Bilgi Güvenliği Farkındalık Anketi kullanılmıştır. Anket; üçü cinsiyet, bölüm ve sınıf bilgileri olmak üzere toplam 16 sorudan oluşmaktadır.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL PAYLAŞIM SİTELERİNE İLİŞKİN BİLGİ GÜVENLİĞİ FARKINDALIKLARI ANKETİ

Değerli Arkadaşlar,
Bu anket üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerine ilişkin bilgi güvenliği farkındalıklarını belirlemek amacıyla düzenlenmiştir. Anketten elde edilen veriler, araştırmanın amacı olan bilimsel çalışma dışında kesinlikle kullanılmayacaktır. Araştırmaya gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederim.

Dr. M. Emre SEZGİN (Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi | esezgin@cu.edu.tr)

LÜTFEN AŞAĞIDAKİ ANKET SORULARININ HEPSİNİ YANITLAYINIZ. YANITSIZ SORU BIRAKMAYINIZ.
TEŞEKKÜRLER...

Cinsiyetiniz
1 ☐ Erkek 2 ☐ Kadın

Bölümünüz

1 ☐ BÖTE	2 ☐ Fen Bilgisi Öğr.	3 ☐ Sınıf Öğr.
4 ☐ Sosyal Bilgiler Öğr.	5 ☐ Okul Öncesi Öğr.	6 ☐ PDR
7 ☐ İngilizce Öğr.	8 ☐ Almanca Öğr.	9 ☐ Fransızca Öğr.
10 ☐ BESYO	11 ☐ Felsefe Grubu Öğr.	12 ☐ Türkçe Öğr.
13 ☐ DKAB Öğr.	14 ☐ Resim-İş Öğr.	

Sınıfınız
☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4

1) Aşağıdaki sosyal paylaşım sitelerinden hangisini/hangilerini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

1 ☐ Facebook	2 ☐ Twitter	3 ☐ YouTube	4 ☐ FriendFeed	5 ☐ Google+
6 ☐ Hi5	7 ☐ MySpace	8 ☐ Netlog	9 ☐ Orkut	10 ☐ Xing
11 ☐ Foursquare	12 ☐ Linkedin	13 ☐ Flickr	14 ☐ Kullanmıyorum	15 Diğer (.....)

BULGULAR-I

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı

Tablo-1	f	%
Erkek	114	38,0
Kadın	186	62,0
TOPLAM	300	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıflarına göre dağılımı

Tablo-2	f	%
Birinci Sınıf	1	0,3
İkinci Sınıf	23	7,7
Üçüncü Sınıf	102	34
Dördüncü Sınıf	174	58
TOPLAM	300	100,0

BULGULAR-II

Araştırmaya katılan öğrencilerin bölümlerine göre dağılımı

Tablo-3	f	%
BÖTE	65	21,7
Fen Bilgisi Öğr.	18	6,0
Sınıf Öğr.	57	19,0
Sosyal Bilgiler Öğr.	10	3,3
Okul Öncesi Öğr.	11	3,7
İngilizce Öğr.	8	2,7
Almanca Öğr.	10	3,3
BESYO	14	4,7
Felsefe Grubu Öğr.	24	8,0
Türkçe Öğr.	42	14,0
DKAB	26	8,7
Resim-İş Öğr.	15	5,0
TOPLAM	300	100,0

BULGULAR-III

Araştırmaya katılan öğrencilerin kullandıkları sosyal ağların dağılımı

Tablo-4	f	%
Facebook	52	17,3
Facebook | Twitter	12	4,0
Facebook | Youtube	17	5,7
Facebook | Google+	25	8,3
Facebook | Twitter | Youtube	22	7,3
Facebook | Youtube | Google+	67	22,3
Facebook | Twitter | Youtube | Google+	33	11,0
Diğer	72	24,1
TOPLAM	300	100,0

BULGULAR-IV

Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyal ağlara katılım süreleri

Tablo-5	f	%
1-6 ay arası	12	4,0
6-12 ay arası	8	2,7
1-3 yıl arası	85	28,3
3-5 yıl arası	107	35,7
5 yıldan fazla	88	29,3
TOPLAM	300	100,0

BULGULAR-V

Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyal ağları ziyaret süreleri

Tablo-6	f	%
Bilgisayarımda sürekli açık	10	3,3
Hergün	182	60,7
Haftada bir	83	27,7
Ayda bir	21	7,0
Yılda bir	4	1,3
TOPLAM	300	100,0

BULGULAR-VI

Sosyal ağlarda paylaşılan bilgilerin güvenliği konusunda yeterince önlem alıp alınmadığı konusundaki öğrenci görüşleri

Tablo-7	f	%
Evet	31	10,3
Hayır	141	47,0
Kısmen	128	42,7
TOPLAM	300	100,0

Sosyal ağların yayımladığı bilgi güvenliği bildirimlerini takip etme konusundaki öğrenci görüşleri

Tablo-8	f	%
Evet	117	39,0
Hayır	61	20,3
Kısmen	122	40,7
TOPLAM	300	100,0

BULGULAR-VII

Öğrencilerin üye oldukları sosyal ağlara giriş şifrelerini değiştirme sıklıkları

Tablo-9	f	%
Ayda bir	39	13,0
3 ayda bir	45	15,0
6 ayda bir	40	13,3
Yılda bir	85	28,3
Hiç değiştirmem	78	26,0
Gerekli gördüğümde	13	4,3
TOPLAM	300	100,0

BULGULAR-VIII

Öğrencilerin üye oldukları sosyal ağlara girişte kullandıkları e-posta adresinin kötü niyetli kişilerin eline geçmemesi için aldıkları önlemlere ilişkin görüşleri

Tablo-10	f	%
Sosyal paylaşım sitesine girişte kullandığım e-posta adresinin şifresiyle, sosyal paylaşım sitesinin şifresinin aynı olmamasına dikkat ederim.	103	34,3
Sosyal paylaşım sitesine girişte kullandığım e-posta adresi hesabımı, ilerde oluşabilecek güvenlik sorunlarına karşı cep telefonumla kontrol altına aldım.	11	3,7
Sosyal paylaşım sitesine girişte kullandığım e-posta adresini, üyesi olduğum sosyal paylaşım sitesinde paylaşmam.	28	9,3
Sosyal paylaşım sitesine girişte kullandığım e-posta adresinin şifresini sık sık değiştiririm.	12	4,0
İlk dört önlemin hepsini birlikte uygularım.	92	30,7
Hiçbir önlem almam.	54	18,0
TOPLAM	300	100,0

BULGULAR-IX

Öğrencilerin bilgi güvenliği konusundaki web sayfalarından haberdar olup olmadıkları ile ilgili görüşleri

Tablo-11	f	%
Ulusal Bilgi Güvenliği Kapısı ***(http://www.bilgiguvenligi.gov.tr)***	30	10,0
Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi ***(http://www.bilgem.tubitak.gov.tr)***	95	31,7
Bilgem Bilgimi Koruyorum Web Sayfası ***(http://www.bilgimikoruyorum.org.tr)***	46	15,3
Üçünü de duydum.	26	8,7
Hiçbirini duymadım	103	34,3
TOPLAM	300	100,0

TARTIŞMA ve SONUÇ-I

Tablolar incelendiğinde, genel olarak araştırmaya katılan öğrencilerin tamamına yakını (% 83,7-Tablo.4) iki ve daha fazla sosyal ağ kullanmaktadır ve yarıdan fazlası (% 64-Tablo.6) her gün bu sitelere girmektedir.

Öğrencilerin yarıya yakını (% 47-Tablo.7) sosyal ağlarda paylaşılan bilgilerin güvenliği konusunda yeterince önlem alınmadığı konusunda görüş belirtmişlerdir.

Ayrıca öğrencilerin yarıya yakını (% 39-Tablo.8) sosyal ağların yayımladığı bilgi güvenliği bildirimlerini takip ettiklerini belirtmişlerdir.

Yine öğrencilerin çok küçük bir kısmı (% 18-Tablo.10) dışında üye oldukları sosyal ağlara girişte kullandıkları e-posta adresinin kötü niyetli kişilerin eline geçmemesi için önlemler aldıklarını belirtmişlerdir. Bu oranlara göre öğrencilerin sosyal ağlarda bilgi güvenliği konusunda farkındalıklarının olduğunu söyleyebiliriz.

TARTIŞMA ve SONUÇ-II

Bilişim güvenliği konusundaki farkındalığın oluşması ve artması ancak bilişim kültürüyle ile gerçekleşebilir.

Mart (2012) Bilişim Kültüründe Bilgi Güvenliği Farkındalığı adlı yüksek lisans tezinde, katılımcıların bilişim kültürleri ile bilgi güvenliği farkındalıkları arasında zayıf düzeyde ancak pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu bulmuştur.

Sonuç olarak; sosyal ağlardaki bilişim güvenliğine yönelik tehditler için yazılımsal ve donanımsal olarak birçok koruma yöntemi mevcuttur, bunların birçoğu doğru ve geçerlidir. Ancak bir noktadan sonra ne yazık ki tüm önlemler geçerliliğini yitirmektedir. Yapılan araştırmalar en büyük tehdidin bireyin bizzat kendisi olduğunu göstermektedir. Bu noktada en zayıf halka bireydir. Bu yüzden toplumda bilgisayar/internet kullanan her bireyin bilgi ve bilişim güvenliğine azami derecede dikkat etmesi ve bu konuda bilgilenmesi gerekmektedir.

2014 AKADEMİK BİLİŞİM MERSİN ÜNİVERSİTESİ

Dinlediğiniz için teşekkürler…